Motion
1976/77:309

av herr Richardson
om riksdagens arkiv

Frågan om värden av riksdagens arkivalier har aktualiserats genom riksdagens beslut hösten 1975 (KU 1975/76:10, rskr 1975/76:3). Förvaltningsstyrelsen har enligt detta beslut fått i uppdrag att utarbeta förslag till arkiveringsbestämmelser för riksdagen.

Allmän enighet synes råda om behovet av kraftfulla åtgärder för att viktiga arkivalier från lång tid tillbaka ordnas och förtecknas och att enhetliga regler för förvaring och gallring av ständigt nytillkommande material utarbetas. Det finns därvid skäl att särskilt beakta, att helt nytt material tillförts och alltjämt tillförs, nämligen bandinspelningar från kammarens debatter. Detta material utgör i källkritisk mening s. k. lämningar eller kvarlevor och är därmed tillförlitligare än de tryckta protokollen som i detta avseende måste betraktas som s. k. berättelser (se G. Richardson–K. A. Wengström, Riksdagsprotokollen som historiskt källmaterial. I Historisk Tidskrift 1975, nr 4).

I propositionen 1976/77:100, bil. 12 (s. 102) aviseras att en statens arkivstyrelse skall inrättas den 1 juli 1977. Avsikten är att därmed skapa förutsättningar för en samordning av verksamheten inom olika arkivmyndigheters ansvarsområden. Utbildningsministern anför att statens arkivstyrelse skall vara styrelse för riksarkivet (och därmed landsarkiven), dialekt- och ortnamnsarkiven samt Svenskt biografiskt lexikon. Särskilda nämnder avses komma att svara för planering och samordning av verksamheten inom respektive myndighet.

Tillkomsten av statens arkivstyrelse aktualiserar frågan om även riksdagens arkiv bör ingå i arkivstyrelsens verksamhetsområde. Gentemot denna tanke kan visserligen från principiell utgångspunkt hävdas, att ingen del av riksdagens verksamhet bör underordnas annan myndighet eller styrelse, men om man ser problemet som ett rent praktiskt problem finner man starka skäl för att denna uppgift anförtros statens arkivstyrelse. Denna verksamhet har intet med riksdagens funktion som statsmakt att skaffa, och uppdraget bör självfallet utformas så, att riksdagens suveränitet inte rubbas. Erfarenheten från hela tvåkammarriksdagens tid har entydigt visat vilka svårigheter som förelegat, då det gällt att sköta arkivverksamheten på ett tillfredsställande sätt. Dessa svårigheter har säkerligen till en del sin förklaring i att denna verksamhet uppfattas som helt perifer i förhållande till riksdagens egentliga uppgift och därför omfattats med relativt ringa intresse från riksdagens egen sida. Det bör vidare noteras att riksdagens arkivmaterial är av i stort

sett samma slag som det material somriksarkivet har ansvaret för. En del av riksdagens äldre arkiv förvaras f. ö. i riksarkivet. Om riksdagen uppdrar åt statens arkivstyrelse att ha det övergripande ansvaret för riksdagens arkiv, synes det vara lämpligt att en särskild nämnd, med ledamöter utsedda av riksdagen eller riksdagens förvaltningsstyrelse, svarar för vissa arbetsuppgifter och utgör kontaktorgan mellan riksdagen och statens arkivstyrelse.

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen beslutar att statens arkivstyrelse skall vara styrelse för riksdagens arkiv.

Stockholm den 20 januari 1977

GUNNAR RICHARDSON (fp)